

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae.|| In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-||clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-||phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De fuga hominum. Cap. 54

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

Iam enim angelus dei, id est, eius prænuntiatio, quam fecit altissimus multipharijs Iohā. 5
 indicis, descendit in piscinā ecclesiā, in qua iacet magna multitudo peccatiū, sci-
 licet languentium, cæcosq; claudosq; & aridosq; ideo aqua inundationis mouetur,
 quoniā clerici volunt iam rapere Christum, quia eius patrimonium rapiūt auare Iohā. 6
 percipiēdo & profuse delapidādo, voluntq; ipm facere regem, quia dūtaxat regi-
 mina, tēporalia appetūt, nihil de æternis curādo, ab eis igit̄ ipse Christus aufugit.
 Et iam sero factū est, & discipuli, id est, clericī descenderūt ad mare turbinis mūda-
 ni, & venerūt trās mare in Capharnaum. i. in voluptates carnales. Et in ecclesia sic
 iam tenebræ factæ sunt, & nō venit Iesus, id est, salus, sed vento magnæ aduerfit-
 tis flāte exurget mare vtpote per inundationem aquaq; aliasve plaga. Quas de-
 minus reuelauit Apostolo præficio futuraq; calamitatum, qua nobis iam immi-
 nent, sed eas significari nō expedit. Propterea responderet: Non audeo aliquid lo-
 qui eoz, quæ per me non efficit Christus, in obedientiā gentiū verbo & factis in Roma. 15
 virtute signoq; & prodigiōq;. Et infra: Deus autem pacis conterat Satanā sub pe-
 dibus vestris velociter. Qui potens est vos confirmare secundum reuelationē my-
 sterij temporibus æternis, taciti quod nunc patefactum est per scripturas prophe-
 tarum secundum præceptum æterni dei.

XVII § Demum apud Birgittā Christus inquit: Sol & luna cæteraq; sive 4. Bir. 67
 ra & omnia cælestia cursum suum peragunt secundum quod in deitatem præfini-
 tum est, atq; ordinatum. Omnia elementa deniq; stāt in suo ordine & motu, sicut ab
 æterno præsumit est, & mouent secundum factoris voluntatem. Dispositio vero
 hominis & omnium rerum in diuinā stabilitate præuisa est, & stabiliter secundum
 exigentiā vniuersitatis rei rationabiliter ministrata. Et infra: Scriptum est enim:

§. eo. §. 10 Elementa omnia quasi compatiebanſ mihi, sc̄ibet Christo in morte, quādo splē-
 dorem & solidum effectum retraxerunt. Sic elementa & creatura quandoq; pu-
 gnant & iudicāt pro deo, & ostendūt in cursibus suis, id est, inferiori & influentijs irā
 diuinam. Hinc Baruch: Nubes quibus imperatum fuerit à deo perambulare in
 orbem, perficiunt quod imperatum est eis. Sequitur in Birgitta: Igit̄ scito, ob

peccata Christianoq; tāta tonitrua & fulgura venient in ecclesia meā multis viuē-
 tibus qui nūc viuunt, quōd multi optabunt mortem, & mors fugiet ab eis. Atuet
 J.c. 54. §. 8 autem diram iram in lanceam & pugnabit cum illo orbis terrarum contra infen-
 sō. I. eod. §. 15. satos. Ibunt directe emissiones fulgurum, & tāquām à bene curuato arcu nubium
 & J.c. 56 §. 11 exterminabunt, & ad certum locum infilient, & à petrosaira plenē mittenf grādi-
 nes, & sc̄adescet in illos aqua maris, & flumina concurrent duriter. Simile in Ag-

gēo deificum eloquium. Adhuc modicum est, & ego mouebo ccelum, & terram,
 & mare, & aridam, & mouebo omnes gentes, & subuertam solium regnum, &
 subuertam quadrigam & ascensorem eius, & descendant equi, & ascensores eo-
 rum, vir in gladio fratri sui.

XVIII § Antequām igit̄ prædictū afflictionis tēpus veniat, summi crea-
 toris & iudicis nostri meminisse, ac itere cautiſſime ambulare debemus, ne in cor-
 pore pariter & animo periclitemur, & ne nobis cōtingat quod Eliphias apud Iob Iob. 22
 respondens, dixit: Propterea circūdatus es laqueis, & cōturbar te fortitudo subita
 quia putabas tenebras non visurum, & impetu aquarum inundantium non op- Ge. 14. & 2.
 presumiri. Tanta forsitan inundatio inualescer quōd illi, qui præteritis alij plagiis Long. 1
 superuerint, fugient ad montes. Quāobrem vnuquisq; peccator cum Iona cla-
 met. Scio ego q; propter me tēperitas hæc grādis veniat sup Christianitatē. Cir-

& J.c. 35. §. cūdederūt me aqua vſq; ad animā, abyssus valuit me, pelagus operuit caput meū
 & J.c. 55. Sic Catharina Senēfis: Deus æternæ corā te facio querimoniā de me, quia pœnaq; Cath. Senē.
 in prin. &c. quas proximus me⁹ tolerare debet, ego ppter delicta sum mea cā potissima, ideo ca. 2.

J.c. 57. §. 14. maiestatē tuā exoro suppliciter, vt in me fiat afflictio. Deū itaq; optimū maximū
 & J.c. 57. §. 3 sedulo deprecemur, vt liberet nos de profundis aquaq;. Sua em̄ diuina maiestas p
 J.c. 57. §. 7 supranoratas reuelationes euāgelicas & propheticas terrena nostra corda cōcūtit
 vt merito ex tam crebris cōminationibus veterē vitā nostrā emendare, ac tempo-
 ralia imō potius æterna supplicia præcavere debeamus.

¶ Defuga hominū,

Cap. LIII.

R 4 Ab aſſe

DE FUGA HOMINUM.

Psal. 54
7. q. i. aduersitas.

Matth. 2
Mat. 10

Ioh. 8. in fin.

Ioh. 10.
27. q. i. omis

De here. c. si
cut air

12. q. i. cui
portio cum
cap. sequen.
8. q. i. in scri-
pturis

Leui. 26.
Psal. 15

II. q. i. C. Chri-
stianis in fin.

Psal. 15

Esa. 30

Isa. 17. in fin.

Iob. 19

Apo. 9

Thob. 3

Iob. 3

Psal. 103

Proverb. 28

Leui. 26.

III. q. i. agimus

Apo. 6

Apo. 6

Luc. 23

I.c. 68. §. 5

Apo. 12

Judith. 15

AB affectibus carnalibus, tanq; à nos persequentibus, elongādi & à turba terrenoꝝ desiderioꝝ fugiendi, necnō in mētis contemplatione permanēdi exemplū David dedit nobis, dicens: Bece elōgaui fugiēs, & māsi in solitudine. s. mētis. Instar huiuscemodi spiritualis fugæ, debemus fuge mūdanos dei inimicos, quēadmodū verbo & exemplo docuit Christus, qui à facie Herodis fugit in Aegyptū, ait quoq; discipulis suis: Si vos psecuti fuerint in vna ciuitate, fugite in aliā. Talis fuga durabit usq; ad proximē futurum aduentum Christi. Ideo subiūgit: Non cōsummabitis ciuitates Israel, donec veniat filius hominis. Ad huius fugæ cōcessionem, Christus in lapidatibus abscondit se, & exiuit de templo. Ite, quū quārerent eum apprehendere Iudei, de eoꝝ manikus exiuit. Hinc schismaticos & hæreticos fugiēdi & euitādi doctrinā pariter & exemplum dedit Iohānes euāgelista, de quo Polycarpus narrat: Quū apud Ephesum balneas lauādi gratia fuisse ingressus, & vidisser ibi Cherinthum exire, continuo discessit non totus, dicens: Fugiamus hinc, ne & balneæ istæ nos corrumpant in quibus Cherintus lauatur inimicus veritatis.

I. § Ac nos earundē doctrinæ prævaricatores nō solum nō fugimus veritatis inimicos, neq; ecclesiæ catholiciæ aduersarios, sed etiā cum illis vtpote cum Iudeis & Sarracenis, cū hæreticis dent, & excommunicatis comertia & societates ac similia exercitia prohibita habemus, cōtra iura cōmunia & particularia in hæreticos schismatics q; decreta. Insup clerici, id ē, sorte electi (q; nil p̄ter dēū curare debet, & quoꝝ vera fuga est abdicatio tēporaliū, & alienatio carnaliū, affectionū, vt suis se abnegēt, q; ad dei seruitiū sunt destinati, ideo ad humilitatē fugere debent) nō fugiūt honores vanos & regimina tēpalia, sed talibus indignos se vltro ige rūt cōtra iuris prohibitionē. Ex quoꝝ itaq; nolumus fugere nobis prohibita, neq; vita uitare, neq; inueterata lēlera deo inimicissima deferere, sed potius illic, id est circa tēpalia trepidauimus timore vbi non erat timendū, ideo terribit nos sonitus folij volatilis, cogemur q; fugere ipsius dei iudiciū, tanq; dissidentes de iustitia nostra

¶ siquidem apparet illum de iustitia diffusum qui iudicium refutat.

II. § V ergo postq; impīj suo infelici studio multa laborauerint, tandem nihil consequunt nisi fugā, pauore, cōfusione cordis, teste Propheta: Multiplicata sunt infirmitates, id ē, inutilia opa vel infirma studia eoꝝ, postea accelerauerūt, vtpote festinādo fugere. Nolūt em in fide aut spe quiescere, sed ad equos fugere & sup veloces ascēdere, velociores autē erūt q; persequunt ipos, donec relinquant quasi malū nauis in vertice montis & quasi signū sup collē. Nēpe malus est signū præteriti naufragij, sup collem vero dat signū, vt à remotis sciaſ, quo sit fugiendū. Alia est significatio quā dat deus se timētibus vt fugiāt. Porro p̄dicta fuga & festinatio ac pauro est in ipa mala conscientia, quæ semp fugit, & nunq; effugit, semp timet, semper q;

¶ Isa. 41. §. 8

¶ Iob. 49. §. 11.

¶ & I.c. 43. §. 6

¶ & I.c. 55. §. 6

¶ I.eo. §. 5.

¶ G.c. 29. §. 2.

¶ & I.c. 56. §. 11

¶ G.eod. §. 4.

¶ & I.eo. §. 4

¶ G.c. 49. §. 19

¶ G.c. 49. & 50

¶ G.c. 53. p. 10.

¶ G.c. 14. §. 10

¶ G.c. 49. i. pr.

¶ & tantis

¶ G.c. 4. §. 3

¶ G.c. 7. §. 4

¶ G.c. 40. §. 4

¶ G.c. 15. i. pri.

- & tantis aduersitatibus ut mens & consiliū à nobis fugiat, & solo tremore metuī agitati, fugae p̄sidiū sumamus, fugituri p̄ vias camporum, & semitas collītū. De quibus agitatis, fugae p̄sidiū sumamus, fugituri p̄ vias camporum, & semitas collītū. De quibus Zach. 14. Zacharias inquit: Fugietis ad vallem montium sicut fugistis à facie terræ motus in diebus Oziae regis Iuda. Item Esaias: Homines introibunt in speluncas petras, & in voragine terræ à facie formidinis dñi, & à gloria maiestatis eius, quā surrexerit Esa. 8. Esa. 8. p̄cutere terræ. Et infra: Ecce tribulatio, & tenebræ, & disluctio, & angustia, & caligo p̄sequēs, & nō poterit auolare ab angustia sua. Deinde quasi lamentādo idem Esa. 10. Esa. 10. (vtpote à tempore Esaie vsque huc) venientis ad cuius fugieris auxiliū & vbi relinquetis gloriā vestram? ne incurvemini sub vinculo & cum interfectis cadatis. Hier. 4. Hier. 4. Hieremias insuper ait: A voce equitis & mittentis sagittam fugit omnis ciuitas. Item interficti in sterquilino super faciem terræ erunt insepulti, & eligent magis mortem quam vitam, omnes qui residui fuerint de cognatione, id est, de Christia nitate hac pessima, ideo cadent in tempore visitationis sue. Et singuli ad terræ suā fugient. Grex dispersus Israel. Terror enim nimius irruet sup eos, & fugiet in absconditū, ac dicēt: Melius erat nos non esse q̄ adhuc viuentes viuere in impietatibus nostris, & beatificabunt eos qui iam mortui sunt.
- V. § Fugiet itaq̄ homines in tenebris, & derelinquēt tētoria sua, fugiet itaq̄ tantū anjas suas saluare cupientes, & pacē querentes quā non inuenient. Ab eis nēpē peribit fuga & saluatio. Nam altissimus dicit: Peribit fuga à veloce & fortis nō obtingebit virtutem suā, robustus nō saluabit animā suā & velox pedibus nō saluabit, neq̄ ascensor equi, & robustus fugiet nudus in illa die.
- VI. § Talem nostrā fugā ob tremēdas calamitates figurā saluator p̄dixit. Quū videritis abominationē desolatiōis, que dīcta est à Daniele propheta, tunc q̄ in Iudaea sunt, fugiet ad montes. Vt autē p̄gnati bus & nutrēti bus in diebus illis. Orate ut nō fiat fuga vestra hyeme vel sabbato. Quae sunt tpa ad fugā incōmoda. Siquidem in hyeme fugit p̄ctā qui ea non zelo iustitiae, sed timore seruili, obīnittit vel qui vsq; ad mortē expectat cōuerti. Sabbato aut̄ fugit qui sero & lente vel vsq; ad exactā etatē differt fugere p̄ctā, quod detestat dñs apud Catharinā aiens: Periculōsum est vnicuiq; differre vitā emendare, expectando tempus quod nomērum habet, & perdendo tempus quod iam habet gratiōe ei concessum.
- VII. § Et quis hīmōi fuga, à Christo p̄conizata, finaliter de extremo iudicio est intelligēda, quādō siet tam magna tribulatio qualis nō fuit ab initio creaturæ quā condidit deus vsq; mō, neq; siet, tñ nihilominus propinquę nostrę calamitati, que erit vltime anxietatis p̄cambula fugura applicari potest. Nā omni tpe instat nobis futura calamitas, quā semp fugienda, Christus docet, aiēs: Qui in Iudaea, id est, Christianitate sunt, fugiat ad montes, s. virtutū, & q̄ in medio, s. peruerſitatis sunt, ab ea discedat, & q̄ in regionibus, id est, q̄ se bene regūt, nō intrent in malitiā, vigilate igit̄ omni tpe orātes, vt digni habeamini fugere ista oīa quē futura sunt. Et infra: Filiae Hierem, nolite flere sup me, sed sup volip̄as flete & sup filios vestros, qm̄ ecce veniēt dies, in ḡbus dicēt: Beati steriles & vētres qui nō genuerūt, & vbera quae nō lactauerūt, tūc incipiēt dicere montibus, cadite sup nos, & collibus, opere rite nos, quia si in viridi ligno hoc faciunt, in arido quid fiet? Lignum viride est crux Christi, cuius electi in futura calamitate iusto metu fugiet. Qūo ergo impij p̄ctores, per lignum aridū intellecti, timore iniusto & animo perplexo fugā querent, quānam finis eorum qui non credent Euangelio.
- VIII. § Idē redēptor noster Jesus in Birgitta illius anxietatis meminit, dicit: Iustitia mea euīdēter manifestabit intantū, q̄ qui eā experiet, sentier, opa eius veniēt in publicū, & mēbra cōremiscēt, horredus est em̄ casus, & p̄cipit in intolerabile. Et infra: Sentiēt iustitiam meā, ego em̄ quasi vermis in hyeme mortuus iacēs Iob. 25. ipsi videor. Si quidē filius hominis est vermis, qui inquit: Ego sum vermis & non Psal. 21 homo. Et in Birgitta subdit: Nunc reuiniscere volo per terribile iudicium meū, & 4. Bir. 99 veniā sic terribilis, vt vidētes dicēt mōtibus, cadite sup nos à facie iræ dei. Et infra: Bir. ext. 86 Terra diripiet & inhabitātes optabūt mortē, sed fugiet ab eis, quia impij dominabunt iustis. Et infra: Vita habebit tēdio, fuga queret, & non inueniet. Secundum Metho

D E T R I B U S V T A E.

- Methodius Methodiū deniq; homines ita angustiati, beatificabunt eos qui iam mortui sunt. §.c.30.§.12.
Similiter sacerdotes abscondēt habitū, & coronas suas, sicut Vincentius & Cyril
Apo.9 lus vaticinati sunt. Et postq illa tribulatio ecclesiae cesa fuit, tunc vae primū abiit. in fine
Et ecce venient adhuc duo vae post hoc.
- ¶ De tribus vae.
- Caput LV.
- Apo.8. **I**N Apocalypsi de duplice vae crebra fit mētio, ac multiplex repetitio. Subtribus quidem vae complebit ira dei contra ecclesiā eiusq membra, nam Iohānes audiuīt vocem dicentis: Vae, vae, vae habitatibus in terra. Nempe vae pri- §.c.53.§.14.
mū est illa tribulatio ob quam H̄er tota comportata est collectura. Quod qui dem vae obuenit propter scelerā nostrā. Vnde Iob: Si impius fuerō, vae mihi est. §.c.53.§.18.
Iohā.6.10 Et in Ecclesiastico: Vae duplice corde & labiis celestis, & manibus malefacientibus & j. eo. §.7.
Ecei.2.&41 & pectori, vae dissolutis corde, vae his qui dereliquerunt vias rectas, & diuerterunt in vias prauas. Vae vobis viri impij, qui dereliquistis legem domini altissimi. Item
Esa.1.&.3
Oze.7. et 9
Esaias: Vae gēti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequā, filiis sceleratis.
Et infra: Vae impio in malū, retributio emī manū eius fiet ei. Porro in Ozea inquit dñs: Vae eis quia recesserūt a me, vastabunt, qā p̄uaricati sunt in meret quoq ipsi quū recesserō ab eis. Ecce duplex nobis vae qui peccauimus, vnū quod sustinemus supplicia, alteq; caremus deo. Quippe istud primū vae est flagellū nobis propin quius iam immensus, quod presumū futurū sub tuba quinti angelī, vt pote in calce quinti, & infēcte sexti stratum iam concurrentium.
- Apo.9. **I**Et si ecclesia longo retroacto tpe tribulationes passa est q̄ plurimas, eo rūndem tñ tribulationū conlūmmatio dēnotā per primū vae, & fiet sub antipapa & tyrāno supraspecie caris. Postq emī Iohānes eiusdem antipapæ siue pseudoprophetē finem del̄cripsit, subiungit sc̄ens: Vae vnū abiit, id est, completū est. Atq; sub isto vno & primo vae comprehēdunt om̄es tribulationes in superioribus vlsq; huc deductæ. De ipso deniq; primo vae scriptū est in typo ecclesiæ: Vae tibi Moab que ad c.54.
per̄iūli popule Chamos, id est, nequā, qā comp̄hensi sunt tui filii & filiæ in captiuitate. Itē vae sup Nabo, qm̄ vaſtata est & cōfusa est fortis & tremuit, nō est ultra ex- §.c.49.§.24.
Hiere.48 ultatio. Idei co clamāt ecclesiæ: Vae mihi sup contritiō mea, pessima plaga mea.
Hiere.10 Rursus ad ecclesiā dñs: Quia oblita es mei & confisa es mēdacio, ideo ego nudaui
Hiere.15. fecmora tua, & apparuit ignominia tua, vae tibi Hierusalem, id est, ecclesia. §.c.46.§.12
- Apo.16. **I**n isto primō vae dicunt homines māducare linguas suas p̄e dolore, & blasphemare dēū celi p̄e doloribus & vulneribus suis, & non agere penitentiā ex operibus suis. s. malis, & sic in malo obstinati peribunt. Ille peruersorum interitus nūcupat primū vae, quia propter eosq; culpam ipsosq; poena in p̄esen- & j. eo. §.5.
ti seculo ingoatur perpetuo duratura, ob eorum enim defperationem obstinatam descendunt in infernum viuentes. c.64.§.4
- Psal.54. **III** Reliquū est: Sicut allegoricē tria vae opprimūt ecclesiā viuēsalem
2. Bir.8 vtpore primū vae culpabile in membris morbos, scđm vae poenale in aduersitatibus tpalibus ecclesiā perturbatibus: tertiu vae & ternū, quo ecclesia meretrix, in damnatis. s. Christianis, ppetuo cruciabit. Sic tr̄ologice tria vae patif quilibet per uersa ecclesiā singularis seu indiuidua, videlicet quilibet anima damnata. Quae dicit, vae mihi quia nata sunt. s. quo ad culpā, vae mihi qui tam longa fuit vita mea. s. quo ad poenā temporalem, & vae quia sum in morte ppetua. Quoq; vae primū obuenit pectori in conscientia, que naturaliter mordet pectori, quo anima voluntarie incurrit primā ruinā, id est mortem spūalem. Siqdem p̄ dei grām homo huiuscmodi morsum conscientia ad reatū & verā poeniam nō dirigit ne quā primā sui ruinā reparat: tunc sequit secunda ruina qua homo destruit & comparat iumentis insipientibus. Propterea deus ei infligit primū vae, quādo ip̄m pulsat & punit cū aduersitatibus temopralibus. Post quas si pector se non emēdauerit, vitā spiritualem recuperando om̄esq; in se ruinas & vulnera pectorum reficiendo, tūc sequeat eum tertia ruina, id est, mors corporalis & necessaria, quae secum affert secundū vae, id est, intensum mortis dolorem ac mortsum amarissimum. Et statim adeat vae tertiu, quod Deut.32. est peculiare vniuersitatis hominis iudiciū extremitū, quoniā pars peccatorū erit in Apo.21 stagno ardenti igne & sulphure, quae est mors secunda.

Ad tollē